

USNESENÍ

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Cidliny a soudkyně JUDr. Aleny Svátkové a Mgr. Miloslavy Štorkové ve věci

žalobkyně: **ALKOM Security, a.s.**, IČO 26184672
sídlem V Holešovičkách 10/1446, 180 00 Praha 8
zastoupená advokátem Mgr. Petrem Slepíčkou
sídlem Palackého 715/15, 110 00 Praha 1 - Nové Město

proti

žalované: **Česká pošta, s. p.**, IČO 47114983
sídlem Politických vězňů 909/4, 225 99 Praha 1
zastoupená advokátem Mgr. Robertem Klenkou
sídlem Klimentská 1207/10, 110 00 Praha 1

o zaplacení 5 000 000 Kč s příslušenstvím, k odvolání žalobkyně proti usnesení Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 26. května 2021, č. j. 41 C 34/2016-899,

takto:

Usnesení soudu prvního stupně se **potvrzuje**.

Odůvodnění:

1. Výrokem shora označeného usnesení soud prvního stupně zamítl návrh žalobkyně na osvobození od soudních poplatků. V odůvodnění svého rozhodnutí uvedl, že žalobkyně požádala svým podáním ze dne 8. 4. 2021 o osvobození od soudních poplatků za podané odvolání proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 4. 12. 2020, č. j. 41 C 34/2016-802. Žalobkyně je přesvědčena, že splňuje všechny předpoklady pro úplné či alespoň částečné osvobození od soudního poplatku, když je zde objektivní neschopnost žalobkyně zaplatit soudní poplatek ve stanovené výši, žalobkyně musí i za této situace zachovávat a hradit nepřetržitý provoz svého dispečinku, pohotovost stovek zásahových vozidel po celé České republice a žalobkyně by nemohla fungovat bez zápůjček a kapitálového dovybavení svých akcionářů, když celková výše jejich dluhů ke dni podání žádosti činí 11,9 mil. Kč. K tomu žalobkyně doplnila, že její ztráty ke dni podání žádosti dosahují částky 36,2 mil. Kč (tj. 19 mil. Kč za rok 2016, 9 mil. Kč za rok 2017, 6 mil. Kč za rok 2018, 0,2 mil. Kč za rok 2019, 2 mil. Kč za rok 2020); kapitálové dovybavení akcionáři dosahuje částky 6,3 mil. Kč; zůstatek na bankovním účtu u Československé obchodní banky, a.s. č. xxx činí použitelných 80 514 Kč, do výše 800 000 Kč zajištěných na základě usnesení Vrchního státního zastupitelství v Praze ze dne 23. 3. 2017, č. j. VZV 24/2015-43; zůstatek na bankovním účtu u Komerční banky, a.s. č. xxx činí použitelných 245 417 Kč, do výše 2 200 000 Kč zajištěných na základě usnesení Vrchního státního zastupitelství v Praze ze dne 23. 3. 2017, č. j. VZV 24/2015-43; dluhy žalobkyně z neuhrazených faktur činí 6 949 894 Kč, které stěží hradí 3 měsíce po splatnosti;

Shodu s prvopisem potvrzuje Ema Pithardová.

krátkodobé pohledávky dosahují výše 9 mil. Kč a pohledávky vůči žalované částky 15 mil. Kč; mzdové náklady a odvody za zaměstnance dosahují částky 1 015 324 Kč měsíčně. Žalobkyně řádně plní veškeré své daňové povinnosti, řádně hradí zaměstnanecké odvody i veškeré poplatky státu, a na těchto platbách ničeho nedluží, a to pouze a výlučně díky zápůjčkám a kapitálového dovybavení ze strany svých akcionářů. K tomu žalobkyně dále uvedla, že po odečtení částky připadající na mzdy, nákladové faktury, zaměstnanecké a další odvody jí zbyla za měsíc únor na účtu toliko částka 325 932 Kč. Důvodem, proč žalobkyně o prominutí či snížení soudního poplatku žádá, je snaha předejít ohrožení jejího podnikání. Žalobkyně je dále přesvědčena, že měl soud prvního stupně zohlednit též aktuální ekonomickou situaci, resp. objektivní schopnost soudní poplatek ve výši 250 000 Kč uhradit, když již za účelem zaplacení mezd je žalobkyně nucena se zadlužovat, a její jediný majetek (vozidla) slouží k bezpečnostním a servisním zásahům na střežených objektech.

2. Dále soud prvního stupně shrnul obsah předloženého formuláře prohlášení o majetkových poměrech. Podle něj příjmy žalobkyně v roce 2017 činily 57 050 263 Kč, za rok 2018 54 432 223 Kč, za rok 2019 63 590 461 Kč, základ daně (ztráty) činil za rok 2017 9 380 508 Kč, za rok 2018 6 327 209 Kč, za rok 2019 46 965 Kč, přičemž daň žalobkyně v období let 2017-2019 nehradila, resp. jí uvedla ve výši 0 Kč. K tomu žalobkyně doplnila, že ztráty od porušení smluv žalovanou, tj. od roku 2016, dosahují částky 36,2 mil. Kč, tj. 19 mil. Kč za rok 2016, 9,3 mil. Kč za rok 2017, 6,3 mil. Kč za rok 2018, 0,2 mil. Kč za rok 2019, odhad 2 mil. Kč za rok 2020. Žalobkyně nevlastní žádné nemovitosti, aktuálně je v nájmu za 10 000 Kč měsíčně s náklady na provoz budovy 36 300 Kč, má 50 zaměstnanců, má povinnost trvale střežit 2 500 objektů, má k dispozici 17 osobních vozidel zakoupených v letech 2005-2015, akcionáři poskytují žalobkyni od roku 2016 kapitálové dovybavení k zajištění jejího chodu ve výši 4 000 000 Kč a půjčky od roku 2016 ve výši 11,9 mil. Kč. Po blokaci 3 000 000 Kč státním zastupitelstvím jsou zůstatky žalobkyně v rozsahu statisíců a výplaty zaměstnancům jsou hrazeny z výpůjček od akcionářů společnosti, zůstatky v bankách se po kapitálovém dovybavení od akcionářů pohybují okolo 200 000 Kč – 400 000 Kč po odečtení blokováných prostředků.
3. Soud prvního stupně dospěl k závěru, že poměry žalobkyně přesvědčivě neodůvodňují přiznání osvobození od soudních poplatků. Nevýhody podnikatelského rizika nelze podle soudu prvního stupně přenášet na stát formou osvobození od povinnosti platit soudní poplatky. Podnikatele nelze podrobit stejnému měřítku jako sociálně slabého občana nevlastníčího žádný majetek většího rozsahu, jehož jediným příjmem je např. minimální plat nebo důchod. Poměry podnikatele by odůvodňovaly osvobození či částečné osvobození od soudního poplatku v případě, kdyby se takový účastník dostal do tíživé finanční situace z důvodu tzv. vyšší moci či nepředvídaných okolností. S ohledem na skutečnost, že žalobkyně byla (již v roce 2000) založena jako právnická osoba podnikající za účelem dosažení zisku s tím, že předmět její činnosti je vymezen shora označeným způsobem, za situace, kdy žalobkyně vykonává podnikatelskou činnost, hradí mzdy svým zaměstnancům, je schopna hradit nájemné za jí užívané prostory ve výši 10 000 Kč, má k dispozici 17 osobních vozidel, vykonává ostrahu u více než 2 500 objektů, za což pobírá odpovídající odměnu, disponuje finančními prostředky na bankovních účtech ve výši přes 3,2 milionu Kč a před podáním žádosti měla kupř. za měsíc únor na účtu k dispozici základní disponibilní částku ve výši 325 932 Kč, eviduje pohledávky v řádech statisíců Kč, z toho krátkodobé pohledávky ve výši 9 000 000 Kč, a to i bez ohledu na pohledávky, příp. závazky, které žalobkyně v řádech desítek milionů Kč eviduje za žalovanou a společností Česká pošta Security, s.r.o., a konečně v letech 2017-2019 vykázala žalobkyně příjmy 57 050 263 Kč za rok 2017, 54 432 223 Kč za rok 2018, 63 590 461 Kč za rok 2019, nelze než dospět k závěru, že na základě doložených skutečností žalobkyně disponuje dostatečnými peněžitými prostředky, aby mohla soudní poplatek z odvolání uhradit. Podle soudu prvního stupně dále nemůže být důvodem pro přiznání osvobození od soudních poplatků skutečnost, že žalobkyně hradí náklady související s její provozní činností jako je

elektrický proud, úklid či vodné a stočné. Žalobkyně přitom neuvedla ani žádný důvod tzv. vyšší moci či nepředvídatelné okolnosti, která by zapříčinila její špatnou finanční situaci. Soudní poplatky jsou příjmem státního rozpočtu a jejich placení je postaveno na roveň povinnosti daňové, která předchází všem ostatním povinnostem.

4. Podáním ze dne 9. 6. 2021 se proti shora označenému usnesení odvolala žalobkyně. Navrhla, aby odvolací soud napadené usnesení zrušil, nebo sám rozhodl, že se osvobození přiznává. Dále namítala, že žalovaná od roku 2012 účelově porušuje své smluvní povinnosti k žalobkyni. Tímto jednáním způsobila žalované škodu ve výši přibližně 50 milionů Kč. Žalobkyně je proto závislá na výpůjčkách třetích osob a kapitálovém dovybavení ze strany akcionářů žalobkyně. Již od roku 2016 se žalobkyně nachází ve ztrátě. I proto nemůže hradit soudní poplatky v řádu statisíců korun. V řízeních, která proti žalované vede, přitom není neúspěšná. Z jejich výsledku lze usuzovat rovněž na procesní úspěch v předmětné věci. Je to především žalovaná, která nese vinu za ekonomickou situaci žalobkyně. Jedná se o důsledek zneužití politické a státní moci společně se silou postavení žalované.
5. Žalobkyně byla podle svých slov donucena v roce 2013 postoupit své smlouvy na společnost Česká pošta Security, s. r. o. Její činnost jakož i činnost předsedy představenstva žalobkyně byly účelově kriminalizovány. Předseda představenstva JUDr. Václav R., byl v této souvislosti krivě obviněn ze spáchání řady trestných činů. Proti žalobkyni byla dále od roku 2015 vedena rozsáhlá mediální kampaň. V roce 2017 byly na účtech žalobkyně zajištěny Vrchním státním zastupitelstvím peněžní prostředky v celkové výši tří milionů Kč. Předseda představenstva byl však všech obvinění zproštěn, v jiných věcech pak byla věc odložena. Žalobkyně dále poukázala na judikaturu Ústavního soudu, podle níž je rovněž podnikatelský subjekt způsobilý osvobození od soudního poplatku. Neosvobození od soudních poplatků by naopak žalobkyni znemožnilo domáhat se svých oprávněných zájmů před soudem.
6. Odvolací soud po zjištění, že odvolání bylo podáno včas (§ 204 odst. 1 o. s. ř.), osobou k tomu oprávněnou (účastníkem řízení), že splňuje náležitosti plynoucí z ust. § 205 o. s. ř., přezkoumal postupem podle ust. § 212, § 212a o. s. ř. správnost napadeného rozhodnutí, aniž nařizoval jednání (§ 214 odst. 2 písm. c/ o. s. ř.) a dospěl k závěru, že odvolání není důvodné.
7. Podle ustanovení § 138 odst. 1 o. s. ř. platí, že na návrh může předseda senátu přiznat účastníkovi zčásti osvobození od soudních poplatků, odůvodňují-li to poměry účastníka a nejde-li o svévolné nebo zřejmě bezúspěšné uplatňování nebo bránění práva; přiznat účastníkovi osvobození od soudních poplatků zcela lze pouze výjimečně, jsou-li proto zvlášť závažné důvody, a toto rozhodnutí musí být odůvodněno. Nerozhodne-li předseda senátu jinak, vztahuje se osvobození na celé řízení a má i zpětnou účinnost; poplatky zaplacené před rozhodnutím o osvobození se však nevracejí.
8. Odvolací soud se podrobně seznámil s důvody, pro které soud prvního stupně nepřiznal žalobkyni osvobození od soudních poplatků, jakož i s podklady, z nichž při rozhodování o návrhu vycházel. Judikatura nejvyšších soudních instancí se shoduje na závěru, že rovněž obchodní korporace jsou způsobilé být osvobozeny od soudních poplatků (k tomu srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17. 7. 2013, sp. zn. 29 Cdo 1301/2013. Vedle disponibilních prostředků (k tomu srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 8. 2019, sp. zn. 1 As 242/2019, dostupný z www.nssoud.cz) je přitom třeba posoudit celkovou majetkovou situaci společnosti, tj. přihlédnout k ročnímu obratu, vlastnictví movitých a nemovitých věcí, předmětu činnosti, jakož i povaze uplatněného nároku.
9. V této souvislosti nelze pominout, že žalobkyně vzdor hospodářským potížím, jež dává do souvislosti s dlouhodobými spory s žalovanou, v daňových přiznáních za zdaňovací období let 2017, 2018 a 2019 vykazovala vysoký čistý roční obrat mezi 57 a 63 miliony Kč. Z předložených daňových přiznání rovněž plyne, že vykazovaná ztráta se rok od roku snižuje (za zdaňovací období roku 2019 činila 292 059 Kč). Z předložených výpisů z účtů (č. l. 853,

856), vedených u Komerční banky a. s., a Československé obchodní banky a. s., pak plyne, že nad rámec částek zajištěných Vrchním státním zastupitelstvím ve smyslu ust. § 344a trestního řádu, disponovala žalobkyně částkou ve výši 325 931,76 Kč. Nadto je žalobkyně, jak sama konstatuje v prohlášení o majetkových poměrech, několik let saturována dary na vlastní kapitál společnosti a výpůjčkami akcionářů. Za tohoto stavu věcí nelze usoudit na to, že by zaplacení soudního poplatku na žalobkyni mělo mít likvidační důsledky, jakkoli je zřejmé, že se jedná o výdaj, který je v jejím hospodaření citelný. Nelze přitom zcela pominout, že v předmětném sporu žalobkyně uplatnila vůči žalované nárok z titulu smluvní pokuty za porušení obchodního tajemství. Nejedná se tedy o uplatnění práva na plnění, s nímž by bylo možné ve finančním plánování dlouhodobě počítat, jako by tomu bylo například v případě žaloby o splnění dluhu za poskytnuté služby.

10. Soud je přirozeně povinen vzít při rozhodování o osvobození od soudních poplatků v potaz i zvláštní nepříznivé okolnosti. Ovšem teprve je-li postaveno najisto, že nepříznivou situaci žalobce způsobil svým protiprávním, resp. kriminálním, jednáním žalovaný, pak je to bez dalšího třeba při rozhodování o otázce osvobození vzít v potaz (k tomu srov. např. usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 25 Cdo 3076/2014, ze dne 27. 11. 2014). Tvrzení žalobkyně v tomto ohledu (tj. že je žalobkyně obětí zneužití politické a státní moci ze strany Ministerstva vnitra a žalované) však odvolací soud hodnotí spíše jako spekulativní a tvrzení žalobkyně dosti obecná. Odkazuje-li se žalobkyně na skutečnost, že trestní stíhání zahájené proti ní a předsedovi představenstva bylo účelové a motivované ze strany žalované, nelze než poukázat na skutečnost, že ačkoli byl ve věci vedené u Obvodního soudu pro Prahu 8 pod sp. zn. 32T 9/2017 již několikrát vydán zprošťující rozsudek, doposud nebyla tato trestní věc skončena pravomocně (k tomu viz <https://infosoud.justice.cz/InfoSoud/public/search.jsp>). I proto nelze z výsledků tohoto trestního řízení činit podklad pro závěry o předpokladech pro osvobození žalobkyně od soudních poplatků.
11. Že se žalobkyně nachází v nepříznivé hospodářské situaci, v daném případě podle odvolacího soudu nepředstavuje okolnost, jež by skrze poplatkovou povinnost zcela bránila žalobkyni v přístupu k soudu. Jenom tehdy by přitom bylo namíste osvobození od soudních poplatků přiznat.
12. S ohledem na to nelze než uzavřít, že soud prvního stupně postupoval správně, když návrhu žalobkyně na osvobození od soudních poplatků nevyhověl. Odvolací soud proto napadené rozhodnutí soudu prvního stupně podle ust. § 219 odst. 1 o. s. ř. potvrdil.

Poučení:

Proti tomuto usnesení není dovolání přípustné.

Praha, dne 3. září 2021

JUDr. Jiří Cidlina v. r.
předseda senátu